

**Marika Poulová: Plodnost a porodnost na panství Rožmberk v 19. století
(historickodemografická studie)**

Posudek vedoucího diplomové práce

Předložená diplomová práce byla sepsána na základě rozboru unikátního pramene – rodového katastru, který byl zhotoven pro oblast rožmberské farnosti. Dlouhodobě zůstával stranou badatelského zájmu historiků, neboť jeho rozbor si žádal poměrně velké množství času, který Marika Poulová neváhala investovat v zájmu dosažení pozoruhodných výsledků. Hlavní metodou prováděného výzkumu se stala historická demografie, která s pomocí statistické metody vede ke vzniku mnohých grafů a tabulek, na jejichž základě je možné sestavit určitý komentář. Autorka diplomové práce velmi houževnatě zdolala různá úskalí, která množství badatelů od historicko-demografických výzkumů zpravidla odrazují (velká časová náročnost prováděných prací, poměrně omezený okruh získaných poznatků), aby své výsledky mohla zkonfrontovat s vývojem v ostatních regionech na území našeho státu i v zahraničí.

Přestože výzkum plodnosti a porodnosti na panství Rožmberk v 19. století (historicko-demografická studie) byl prováděn v mikrohistorickém měřítku, na základě zevrubné znalosti české i zahraniční odborné literatury jeho autorka dospěla k včlenění získaných poznatků do širšího regionálně i časově vymezeného kontextu. V uvedeném případě se jednalo o historicko-demografický výzkum prezentovaný z hlediska kulturní antropologie. V případě zvoleného mikroregionu bylo sledováno, do jaké míry se mohl projevat přechod od „starého k novému demografickému režimu“ (otázka pozdějšího vstupu do manželství, uplatňování antikoncepce a následného omezování počtu dětí v jednotlivých rodinách, vnímání svobodných matek apod.) na příkladu oblasti s převažujícím zemědělským charakterem místní ekonomiky.

Autorka předložené diplomové práce současně upozornila na nutnost vnímání historické demografie jako hraniční disciplíny na pomezí přírodních a společenských věd. S odkazem na problematiku plodnosti či porodnosti neváhala sáhnout po lékařské literatuře. Z hlediska metodického lze předloženou diplomovou práci vnímat jako

velice podnětnou. Na rozdíl od tradičních historicko-demografických studií její těžiště spočívá spíše v analytickém, nežli v popisném stylu; současně nepostrádá komparativní prvek. Mnohé problémy vnímá v zcela konkrétních podmínkách (např. počet dětí v rodině v závislosti na délce trvání manželství). V rámci předložené diplomové práce nebyly shledány žádné výraznější nedostatky formálního charakteru. V případě historicko-demografických studií začínajících badatelů se poměrně často jedná o „suché popisné čtení,“ které je zpravidla dekorováno množstvím tabulek a grafů. Marice Poulové se však podařilo zcela přesvědčivě prokázat, že historická demografie není jen pouhou prezentací statistiky, ale přesvědčivým dokladem sociální každodennosti v minulosti.

**Předloženou diplomovou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím stupněm
výborně.**

PhDr. Josef Grulich, Ph.D., v. r.

V Českých Budějovicích 30. 5. 2006